

Gft in de wijk

Bewonerservaringen met gft-containers in Vinkhuizen en de Rivierenbuurt 2025

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek.....	3
1.2 Opzet van het onderzoek.....	3
1.3 Respons.....	3
2 Resultaten	5
2.1 Aanmeldingen gft pilot.....	5
2.2 Gebruik gft-containers.....	5
2.3 Ervaringen met de gft-containers.....	6
2.4 Suggesties en verbeterpunten.....	7
Colofon	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

De gemeente Groningen is gestart met een pilot om groente-, fruit- en tuinafval (gft) gescheiden in te zamelen via aparte gft-containers op straat. In wijken waar ondergrondse containers worden gebruikt, wordt gft-afval momenteel bij het restafval ingeleverd. Een groot deel van dit gft wordt er in de nascheidingsfabriek alsnog uitgehaald en verwerkt tot groengas. Hoewel dit een nuttige toepassing is, biedt gescheiden inzameling van gft-afval extra milieuwinst: het gft-afval kan worden gecomposteerd en als bodemverbeteraar worden toegepast in de landbouw, wat duurzamer is en ook lagere verwerkingskosten met zich meebrengt.

De pilotlocaties met gft-containers zijn gelegen in Vinkhuizen en de Rivierenbuurt. Inwoners die binnen een bepaalde afstand van de geplaatste gft-containers wonen, ontvingen een brief met uitleg over de pilot en de mogelijkheid om zich aan te melden. Na aanmelding werd hun huisvuilpas geautoriseerd voor het gebruik van de gft-container in hun buurt.

De directie Stadsbeheer heeft Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) gevraagd omwonenden te enquêteren om inzicht te krijgen in het gebruik van de gft-containers en de ervaringen van inwoners. Hierbij is onderzocht hoe zij het gebruik van de gft-containers ervaren, wat hun motivaties zijn om wel of niet deel te nemen aan de pilot, en in hoeverre zij belemmeringen ondervinden bij het scheiden van gft-afval. De uitkomsten van dit onderzoek bieden aanknopingspunten voor een mogelijke uitbreiding of aanpassing van de pilot.

1.2 Opzet van het onderzoek

De inwoners die in 2024 waren uitgenodigd voor de gft-pilot, ontvingen een brief met een uitnodiging om deel te nemen aan een online vragenlijst. Omdat de plaatsing van de gft-containers in fases verliep, is ook het onderzoek in twee rondes uitgevoerd.

Het eerste deel van het onderzoek vond eind 2024 plaats en had betrekking op vier gft-containers in Vinkhuizen. Op 18 november zijn 493 huishoudens uitgenodigd via een brief met daarin een QR-code en een link naar de vragenlijst. De vragenlijst stond open tot 8 december, een periode van twee en een halve week.

Het tweede deel van het onderzoek startte in april 2025 en richtte zich op voornamelijk op de Rivierenbuurt, waar veertien gft-containers zijn geplaatst. Daarnaast werden ook bewoners rondom drie nieuw geplaatste gft-containers in Vinkhuizen benaderd. Er zijn 1.512 huishoudens uitgenodigd om mee te doen met de vragenlijst. Deze stond opnieuw twee en een halve week open, van 8 tot 27 april. Als extra stimulans werden bij dit deel van het onderzoek drie VVV-cadeaubonnen van €30,- verloot onder de deelnemers. Respondenten konden hun e-mailadres achterlaten op het einde van de vragenlijst om mee te doen aan de verloting.

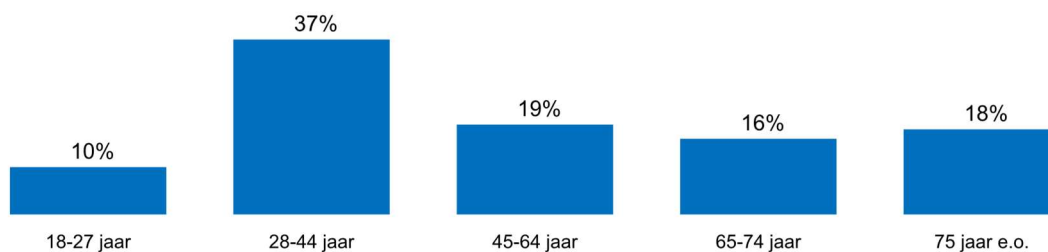
1.3 Respons

In de eerste fase van het onderzoek hebben 38 respondenten de vragenlijst volledig of gedeeltelijk

ingevuld, wat neerkomt op een responspercentage van 8%. In de tweede fase vulden 143 respondenten de vragenlijst volledig of gedeeltelijk in (responspercentage: 9%). Niet elke vraag is door alle respondenten beantwoord, waardoor het aantal antwoorden per vraag kan variëren.

Figuur 1 toont de leeftijdsverdeling van de respondenten. In totaal hebben 162 deelnemers hun geboortjaar ingevuld. De grootste groep (37%) is tussen de 28 en 44 jaar oud.

Figuur 1. Leeftijdsverdeling van de respondenten (n=162)

2 Resultaten

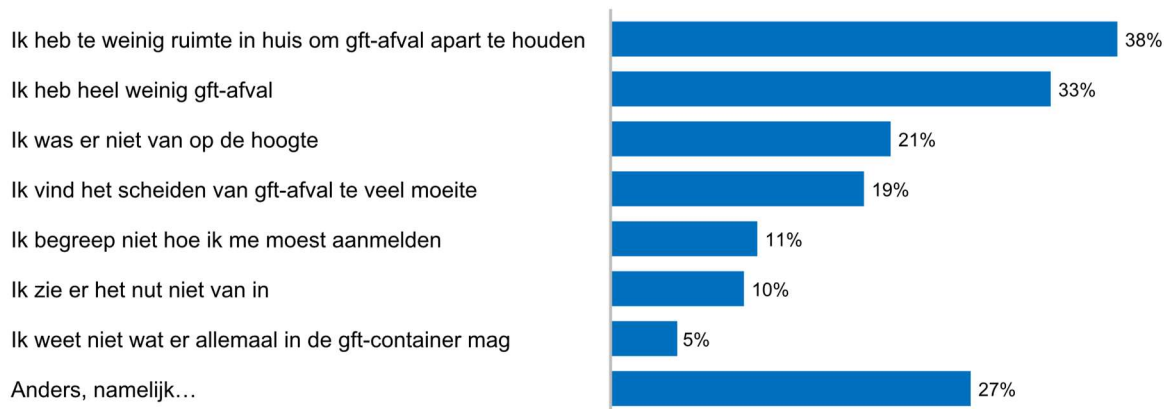
2.1 Aanmeldingen gft pilot

Respondenten is gevraagd of zij vorig jaar informatie van de gemeente hebben ontvangen over de pilot met gft-containers in hun buurt. Van de 165 respondenten die deze vraag beantwoordden, geeft 94% aan deze informatie inderdaad te hebben ontvangen. Op de vervolgvraag of zij zich hebben aangemeld voor deelname aan de pilot, antwoordt 60% bevestigend. De overige 40% gaf aan zich niet te hebben aangemeld.

Om beter te begrijpen waarom sommige inwoners geen gebruik maken van de gft-containers, kregen deze respondenten een vervolgvraag waarin meerdere redenen konden worden aangekruist. Zoals weergegeven in Figuur 2, is een gebrek aan ruimte om gft-afval apart te houden voor veel respondenten (38%) een reden geweest om zich niet aan te melden. Daarnaast geeft 33% aan weinig gft-afval te hebben en meldt 21% (13 respondenten) dat zij niet op de hoogte waren van de pilot.

Bij de optie 'anders, namelijk...' vulden 17 respondenten een andere reden in. Genoemde voorbeelden zijn onder andere: dat het te veel moeite kost om naar een aparte container te lopen, dat het bewaren van gft-afval als vies wordt ervaren (bijvoorbeeld door vliegjes), of dat men het een drempel vindt om zich eerst te moeten aanmelden voor toegang tot de container.

Figuur 2. Waarom heeft u zich niet aangemeld voor de gft-container? (n=63)

Noot: meerdere antwoorden mogelijk, waardoor de percentages niet optellen tot 100%

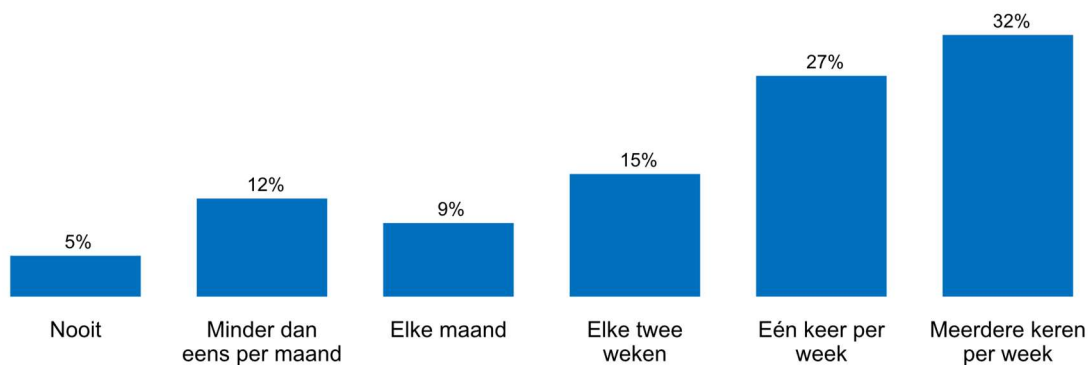
2.2 Gebruik gft-containers

Hoe vaak wordt de gft-container gebruikt

Respondenten die aangaven zich te hebben aangemeld voor de pilot, is gevraagd hoe vaak zij gebruikmaken van de gft-container. In totaal beantwoordden 98 respondenten deze vraag.

De meeste gebruikers maken regelmatig gebruik van de container: 32% geeft aan deze meerdere keren per week te gebruiken en 27% doet dit één keer per week. Daarnaast gebruikt 15% de container elke twee weken. Minder frequente gebruikers zijn er ook: 9% gebruikt de gft-container ongeveer één keer per maand, en 12% minder dan eens per maand. Slechts een kleine groep (5%) zegt de container nooit te gebruiken, ondanks dat zij zich wel hebben aangemeld voor de pilot.

Figuur 3. Hoe vaak gebruikt u de gft-container? (n=98)

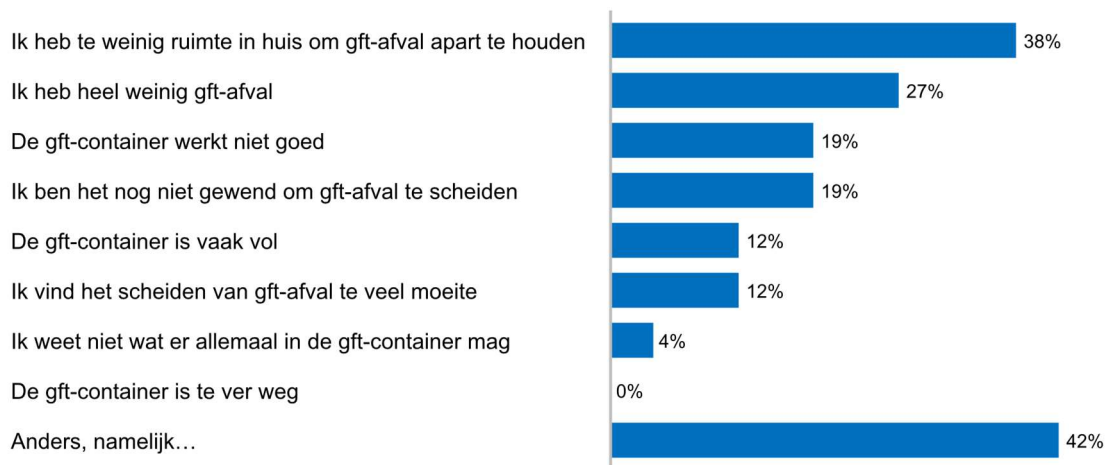

Redenen om de gft-container weinig te gebruiken

Aan respondenten die aangaven de gft-container slechts één keer per maand of minder te gebruiken, is gevraagd waarom zij er weinig gebruik van maken. Net als bij de respondenten die zich niet voor de pilot had aangemeld, blijkt een gebrek aan ruimte om gft-afval apart te houden opnieuw een veelgenoemde reden (38%; Figuur 4). Ook geeft 27% aan weinig gft-afval te hebben, waardoor ze container niet vaak gebruiken.

Bij de optie 'anders, namelijk...' vulden 11 respondenten een eigen reden in. Deze antwoorden lopen uiteen. Zo noemt een respondent dat de container te hoog is en geeft een ander aan de container naar verwachting vaker te zullen gebruiken in het voorjaar, bijvoorbeeld voor snoeiafval.

Figuur 4. U geeft aan dat u weinig tot geen gebruik maakt van de gft-container. Waarom niet (vaker)? (n=26)

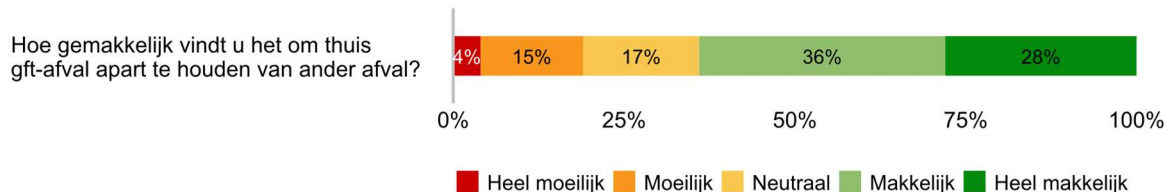
Noot: meerdere antwoorden mogelijk, waardoor de percentages niet optellen tot 100%

2.3 Ervaringen met de gft-containers

Gemak apart houden gft-afval

De respondenten die gebruik maken van de gft-containers zijn gevraagd naar hun ervaringen daarmee. Eerst is hen voorgelegd hoe makkelijk of moeilijk zij het vinden om gft-afval thuis apart te houden van ander afval. Zoals weergegeven in Figuur 5, geeft 64% aan dit (heel) makkelijk te vinden. Tegelijkertijd ervaart 19% het juist als (heel) moeilijk. De overige 17% is neutraal.

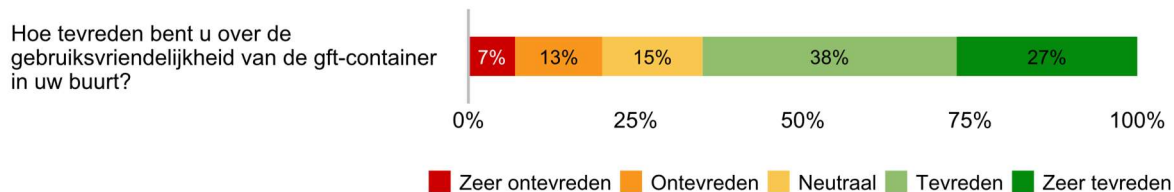
Figuur 5. Gemak scheiden gft-afval (n=111)

Gebruiksvriendelijkheid gft-container

Respondenten zijn daarnaast gevraagd in hoeverre zij tevreden zijn over de gebruiksvriendelijkheid van de gft-container in hun buurt. Zoals weergegeven in Figuur 6, is een meerderheid positief: 65% geeft aan (zeer) tevreden te zijn. Daarentegen is 20% (zeer) ontevreden over de gebruiksvriendelijkheid. De overige 15% is neutraal.

Figuur 6. Tevredenheid gebruiksvriendelijkheid gft-container (n=107)

Open toelichting

De respondenten kregen de mogelijkheid om hun antwoorden op de twee bovenstaande vragen toe te lichten in een open tekstvak. In totaal lieten 38 respondenten een opmerking achter.

Vooraf de respondenten die ontevreden waren over de gebruiksvriendelijkheid van de container lichtten hun antwoorden toe. Meerdere van hen vinden dat de opening van de container te klein is, waardoor het lastig is om groter tuinafval in te leveren. Ook wordt genoemd dat er vaak afval in de klep achterblijft, doordat gft-afval zonder zak in de container moet worden aangeboden. Dit wordt als onhandig en vies ervaren, wat voor sommige gebruikers een drempel vormt om de container te gebruiken.

"Regelmatig ligt het afval van de vorige gebruiker nog in de klep. Dan is het erg lastig om dit afval eraf te krijgen zonder smerige handen te krijgen."

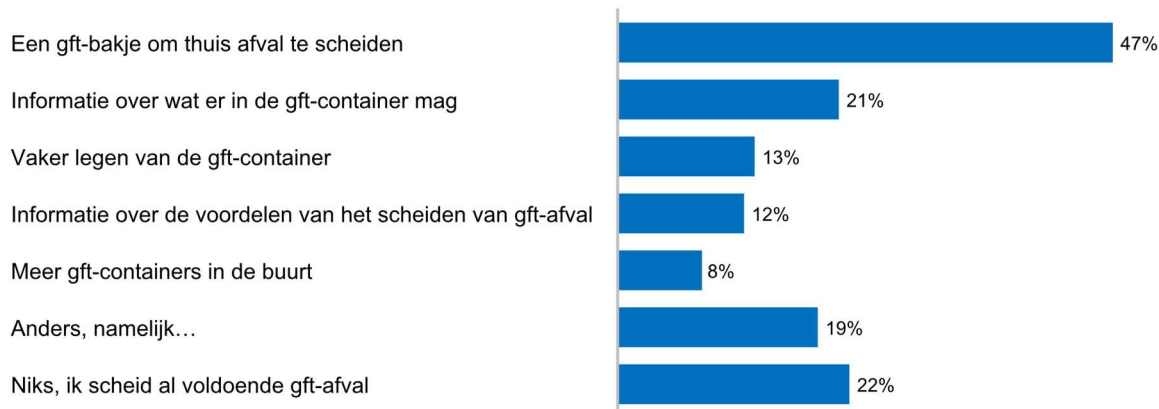
Een aantal respondenten stelt voor om het gebruik van afbreekbare afvalzakken toe te staan, om de container schoner en gebruiksvriendelijker te maken.

2.4 Suggesties en verbeterpunten

Meer gft scheiden

Respondenten is gevraagd wat hen zou helpen om meer gft-afval te scheiden, ze konden daarbij meerdere antwoorden kiezen. Zoals weergegeven in Figuur 7, geeft 47% aan dat een gft-bakje voor in huis hen zou helpen bij het apart houden van gft-afval. Dit is veruit het meest gekozen antwoord. Een vijfde van de respondenten (22%) geeft aan dat zij al voldoende gft-afval scheiden en geen extra ondersteuning nodig hebben. Ongeveer even veel respondenten (21%) geeft aan behoefte te hebben aan meer informatie over wat er wel en niet in de gft-container mag.

Figuur 7. Wat zou u helpen om (nog meer) gft-afval te scheiden? (n=156)

Verder koos 19% voor de optie 'anders, namelijk...' en vulde zelf een antwoord in. Veel van deze opmerkingen sluiten aan bij eerder genoemde knelpunten, zoals beperkte ruimte om gft-afval thuis te bewaren of de gebruiksvriendelijkheid van de container op straat. Zo wordt bijvoorbeeld genoemd dat de container vrij hoog is, niet goed werkt voor groter tuinafval, of dat de klep lastig te openen en te sluiten is.

"De buurt-container is voor mij prima te doen maar ik zie en merk dat de opening voor kleinere en oudere mensen moeilijk bereikbaar is. Helemaal om daarna weer te sluiten."

"De container heeft een kleine opening waardoor het lastig is er om tuinafval in te doen."

Ook geven opnieuw meerdere respondenten aan dat er afval in de klep blijft hangen, wat het gebruik onaangenaam maakt:

"De container gaat open met een klep aan de voorkant. In deze klep past weinig en blijft na sluiten veel afval hangen. Hierdoor is de container niet goed te gebruiken bij tuin afval (grotere stukken afval die niet passen) en worden ze snel vies."

Tegelijkertijd vertellen respondenten ook hoe zij het gft-afval thuis verzamelen en wat voor hen wél werkt, bijvoorbeeld met een emmertje op het balkon of een klein afvalbakje in de keuken:

"Wij hebben een klein groenafval containertje aangeschaft die wij legen in de container. Dit werkt goed."

"Het was even wennen maar na aanschaf van een apart gft bakje voor in de keuken en het aanpassen van de gewoonte door nu het afval te scheiden is het prima te doen."

Ideeën voor verbetering

Tot slot vroegen we alle respondenten naar hun ideeën om de gft-scheiding te verbeteren. Bij deze open vraag lieten 95 respondenten een opmerking achter. In hun antwoorden komen verschillende suggesties naar voren, die grotendeels aansluiten bij de eerder genoemde thema's.

Meerdere respondenten stellen voor om de gft-containers te voorzien van een grotere opening. Volgens hen zou dit het makkelijker maken om er gft-afval in te gooien en voorkomen dat afval blijft hangen in de klep:

"Gft-bakken met grotere openingen plaatsen. De huidige zijn te klein, waardoor de bak ook erg snel smerig wordt."

Daarnaast noemen sommige respondenten dat een aparte voorziening voor tuin- of snoeiafval zou helpen. Zeker in de lente en zomer raken de containers volgens hen snel vol, doordat dit soort afval relatief veel ruimte inneemt. Bovendien is het moeilijk dit grotere afval in de container te stoppen.

"Ik merk dat mensen met tuinieren sneller hun snoei afval erin doen. Super natuurlijk! Maar daardoor zitten de bakken met mooi weer (nu begin dit jaar) voller dan normaal"

"Nadeel is dat ik toch nog alle tuinafval eerst heel klein moet zagen of snoeien. Een plek waar ook wat grotere takken in kunnen, is wenselijk."

Ook is er behoefte aan meer informatie. Zo geven respondenten aan dat het nog niet altijd duidelijk is wat er wel en niet in de gft-container mag en wat het voordeel is van gft-afval apart inzamelen. Bovendien noemen meerdere respondenten dat er regelmatig afvalzakken in de gft-container worden gestopt, hoewel dat niet de bedoeling is. Concrete suggesties voor het communiceren van deze informatie zijn onder meer een infographic met plaatjes, stickers op de container, of een informatiecampagne met bijvoorbeeld flyers.

"Een A4 infographic maken met plaatjes van welke producten wel/niet in de gft afval mogen. De meeste dingen weet ik wel, maar kan ik bijvoorbeeld ook gebruikte theezakjes bij het gft gooien?"

"Meer uitleg over waarom het zo belangrijk is. Wat voor verschil maakt het?"

Verder geven verschillende respondenten aan dat praktische hulpmiddelen kunnen helpen om het scheiden van gft-afval laagdrempeliger te maken. Zo wordt opnieuw voorgesteld om kleine inzamelbakjes voor in huis beschikbaar te stellen of afbreekbare afvalzakken toe te staan.

"Bied een kleine gft-afvalbak voor thuis aan. Ik kan me voorstellen dat dit voor sommige mensen de drempel om afval te scheiden verlaagt."

"Maak het zo gemakkelijk mogelijk. Ik ben blijven steken op het niet hebben van een handige manier om het gft eerst thuis te scheiden."

Colofon

Gft in de wijk gemeente Groningen 2025

Auteurs

Marissa Schouten
Oscar Kamminga

Maand van uitgave

Mei 2025

Opdrachtgever

Gemeente Groningen

Fotografie

Age Stinissen

Uitgave

Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen

Online publicaties OIS Groningen

<https://publicaties.oisgroningen.nl/>

LinkedIn

<https://linkedin.com/company/ois-groningen>

Contactgegevens

T: (050) 367 56 30
E: info@oisgroningen.nl
I: www.oisgroningen.nl